

PELS RIJCKEN

Rechtbank Den Haag

Zaaknummer SGR 21 / 2503 BESLU en SGR 21 / 2505 BESLU

Verweerschrift

inzake

Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden

te Den Haag

verweerder

gemachtigde: mr. J.V. de Kort

tegen

Actiegroep Code Rood

eiseres

gemachtigden: mr. M.B. Hendrikx en mr. J.
Klaas

en

Mevrouw 5.1.2,e

woonachtig te Utrecht

eiseres

gemachtigden: mr. M.B. Hendrikx en mr. J.
Klaas

en

Mevrouw 5.1.2,e

woonachtig te Den Haag

eiseres

gemachtigde: mr. J. van Lunen

1 Inleiding

- 1.1 Op 4 mei 2020 heeft mevrouw 5.1.2.e namens Actiegroep Code Rood een kennisgeving gedaan van een demonstratie bij de Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden¹. Mevrouw 5.1.2.e zou aan deze demonstratie deelnemen. Actiegroep Code Rood, mevrouw 5.1.2.e en mevrouw 5.1.2.e worden hierna samen als eiseressen aangeduid. Eiseressen wilden op dinsdag 19 mei 2020, van 09.00 uur tot 13.00 uur, demonstreren bij het hoofdkantoor van Shell aan de Carel van Bylandtlaan 16 te Den Haag. De kennisgeving vermeldde dat het aantal te verwachten deelnemers 100 was.
- 1.2 Bij besluit van 12 mei 2020, bekrachtigd op 14 mei 2020, heeft de Voorzitter op grond van artikel 5 van de Wet openbare manifestaties (WOM) besloten dat de demonstratie van eiseressen in het belang van de bescherming van de gezondheid beperkt diende te blijven tot maximaal 30 deelnemers.
- 1.3 Op 16 en 17 februari 2021 heeft de Voorzitter de bezwaren van eiseressen tegen dit besluit ongegrond verklaard. Eiseressen hebben daartegen beroep ingesteld. Zij richten zich tegen de beperking van de demonstratie tot 30 personen. Volgens eiseressen is het besluit van 14 mei 2020 in strijd met artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), omdat onvoldoende is gemotiveerd waarom de beperking van 100 naar 30 deelnemers noodzakelijk is in het belang van de bescherming van de gezondheid. Het aantal van maximaal 30 deelnemers zou (daardoor) ook willekeurig zijn en disproportioneel. Daarnaast zou in de bezwaarfase een onjuiste noodzakelijkheidsbeoordeling zijn gemaakt en zouden de beslissingen van 16 en 17 februari 2021 in strijd zijn met artikel 7:11 Awb, omdat geen volledige heroverweging is gemaakt. Volgens eiseressen had de Voorzitter in de bezwaarfase ook ontwikkelingen van na 19 mei 2020 bij zijn heroverweging van het besluit van 14 mei 2020 moeten betrekken.²
- 1.4 Van een verbod om te demonstreren is geen sprake geweest. De Voorzitter heeft de demonstratie van eiseressen gefaciliteerd. Eiseressen hebben op 19 mei 2020 daadwerkelijk voor het hoofdkantoor van Shell gedemonstreerd. Aan hun demonstratie is uitsluitend de beperking gesteld dat het maximale aantal deelnemers beperkt moest blijven tot 30. De reden voor deze beperking is gelegen in de bestrijding en beheersing van de epidemie van het SARS-Cov-2 virus (hierna: het coronavirus) en de daarmee samenhangende gezondheidsrisico's. In het besluit van 14 mei 2020 en de beslissingen van 16 en 17 februari 2021 is voldoende toegelicht waarom deze beperking noodzakelijk is en proportioneel. De heroverweging in bezwaar gaf geen grond om het besluit van 14 mei 2020 te herroepen.

¹ In dit geval was de Voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden op grond van artikel 39 lid 1, onder d, van de Wet veiligheidsregio's bevoegd om een besluit te nemen over de demonstratie van eiseressen.

² De aanvullend beroepschriften van 24 maart 2021 en 27 maart 2021 zijn inhoudelijk gelijk. Bij de reactie op de gronden houdt de Voorzitter de nummering aan van het beroepschrift van 24 maart 2021, ingediend namens mevrouw 5.1.2.e en Actiegroep Code Rood.

- 1.5 De Voorzitter licht dit hierna nader toe, mede naar aanleiding van wat eiseressen daarover naar voren brengen.
- 1.6 Op voorhand benadrukt de Voorzitter dat zijn besluit van 14 mei 2020 niet los kan worden gezien van de aard en ernst van de gezondheidssituatie van dat moment. Het besluit is genomen in de context van de eerste maanden van de COVID-19 epidemie. Over het coronavirus was destijds weinig bekend, nog minder dan nu. De inschattingen voor de bescherming van de gezondheid moesten op basis van beperkte informatie worden gemaakt en kenden een grote onzekerheidsmarge. Omstreeks 14 mei 2020 bevond Nederland zich in een spannende fase van de epidemie, waarin de zogenoemde 'eerste golf' leek af te nemen en het risico werd genomen om de eerste versoepelingen op nationaal niveau door te voeren. De bestrijding van de epidemie stond onder leiding van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Die maakte, mede op basis van adviezen van deskundigen in het *Outbreak Management Team* (OMT), op nationaal niveau gerichte keuzes, zodat in Nederland stapje voor stapje verantwoord versoepelingen konden worden doorgevoerd. De epidemiologische situatie van COVID-19 in Nederland was omstreeks 14 mei 2020 ernstig en onzeker, en de Minister van VWS had de voorzitters van Veiligheidsregio's onder meer de aanwijzing gegeven om daarom alle samenkomsten van personen te verbieden en hun bevoegdheden op grond van onder meer de WOM zo toe te passen dat – bij hoge uitzondering – religieuze samenkomsten beperkt bleven tot een maximaal aantal deelnemers van 30.
- 1.7 De Voorzitter diende in dit geval een eigen afweging te maken over het belang van de bescherming van de gezondheid tegenover de vrijheid van betoging van eiseressen. Hij diende daarbij niet alleen rekening te houden met de gezondheid van de demonstranten zelf, maar ook met de risico's voor de gezondheid van aanwezige hulpdiensten, toevallig voorbijtrekkend publiek en de volksgezondheid van de Nederlandse samenleving als geheel. De Voorzitter heeft gezien de aard en ernst van de epidemiologische situatie in Nederland op dat moment, de daarover gegeven adviezen van het OMT en de daarop gebaseerde aanwijzingen van de Minister van VWS besloten dat het belang van de bescherming van de gezondheid met zich bracht dat de demonstratie van eiseressen werd beperkt tot maximaal 30 deelnemers.
- 1.8 Deze beperking kon de Voorzitter in redelijkheid aan de demonstratie van eiseressen stellen.

2 **Achtergrond**

- 2.1 Voor het besluit van de Voorzitter was in de eerste plaats de achtergrond waartegen hij een afweging over de demonstratie van eiseressen moest maken, van belang. Het ging daarbij zowel om de actuele situatie op of omstreeks 14 mei 2020 als om de feiten en omstandigheden in aanloop daarnaartoe.

5.1.2,e

Uitbraak van coronavirus in Nederland

- 2.2 Op het moment van het besluit van 14 mei 2020 was in Nederland, maar ook wereldwijd, al sprake van een epidemie van het coronavirus. Dit virus is op 28 januari 2020 overeenkomstig artikel 20 lid 1 van de Wet publieke gezondheid (Wpg) aangemerkt als behorende tot groep A van de infectieziektes³. In Nederland werd op 27 februari 2020 voor het eerst vastgesteld dat een patiënt het virus had opgelopen.
- 2.3 Vanaf het begin van de COVID-19 pandemie heeft de Rijksoverheid (hierna ook: de Staat) verschillende elkaar aanvullende maatregelen getroffen in het kader van de bestrijding van het coronavirus. Het beleid van de Rijksoverheid en de betreffende maatregelen was (en is) steeds gebaseerd op adviezen van een grote groep deskundigen. De elkaar snel opvolgende ontwikkelingen en nieuw verworven inzichten over het virus werden onverwijld in de adviezen betrokken en daardoor tevens in het beleid en de maatregelen van de Staat.
- 2.4 Door de opzet en werking van de bestuurlijke structuur rond de bestrijding van uitbraken van infectieziekten werd gewaarborgd dat binnen Nederland onmiddellijk en effectief de maatregelen kunnen worden getroffen die door deskundigen noodzakelijk worden geacht om een gezondheidscrisis als de onderhavige het hoofd te bieden. De genomen maatregelen worden op basis van de actuele ontwikkelingen voortdurend geëvalueerd.
- 2.5 De classificatie tot infectieziekte behorend tot groep A betekende dat de Minister van VWS (tot 19 maart 2020: de Minister voor Medische Zorg en Sport) verantwoordelijk werd voor de leiding van de bestrijding van deze ziekte. De voorzitters van Veiligheidsregio's werden op grond van artikel 6 lid 4 Wpg verantwoordelijk voor de uitvoering van maatregelen voor de bestrijding van de COVID-19 epidemie. In dat kader kon de Minister van VWS de voorzitters op grond van artikel 7 lid 1 Wpg opdragen hoe de bestrijding van de COVID-19 epidemie ter hand te nemen.

Zie artikel 7 lid 1 Wpg:

“In de situatie, bedoeld in artikel 6, vierde lid, geeft Onze Minister leiding aan de bestrijding en kan Onze Minister de voorzitter van de veiligheidsregio opdragen hoe de bestrijding ter hand te nemen, waaronder begrepen het opdragen tot het toepassen van de maatregelen, bedoeld in hoofdstuk V.”

- 2.6 In het kader van de bestrijding van de COVID-19 epidemie is de Minister van VWS ten behoeve van de besluitvorming in het kader van het coronavirus, geadviseerd door vertegenwoordigers van het lokaal, sectoraal en nationaal bestuur in het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg (BAO) en ontvangt medisch-epidemiologisch advies van deskundigen in het Outbreak Management Team (OMT). In het OMT zitten experts en

³ Zie de Regeling 2019-nCoV van de Minister voor Medische Zorg van 28 januari 2020 (*Stcrt.* 2020, 6800).

vertegenwoordigers vanuit verschillende beroepsorganisaties die vanuit hun eigen expertisegebied adviseren. Zij leggen vanuit verschillende invalshoeken de basis voor een adequate risicoanalyse van en advisering over de bestrijding van infectieziekten.

Adviezen OMT, maatregelen door de Staat en opdrachten aan veiligheidsregio's

- 2.7 Vanaf eind januari kwam het Outbreak Management Team (OMT) nagenoeg wekelijks bijeen.⁴
- 2.8 Op 12 maart 2020 adviseerde het OMT, gelet op de ontwikkelingen, tot het nemen van vergaande maatregelen.⁵ Het OMT adviseerde onder meer evenementen met meer dan 100 deelnemers in heel Nederland af te lasten, dat ouderen en mensen met een verminderde afweer contact met personen met ziekteverschijnselen vermeden en om werktijden te spreiden. Als mogelijke vervolgbeleidsmaatregelen adviseerde het OMT onder meer om het vliegverkeer verder te beperken, het openbaar vervoer stil te leggen of te beperken en het sluiten van horecagelegenheden, fitness- en sportclubs.
- 2.9 Mede naar aanleiding van dit advies zijn vergaande maatregelen afgekondigd.⁶ Zo werd besloten tot het sluiten van alle horeca, sauna's, seksinrichtingen en coffeeshops, sport- en fitnessclubs en het sluiten van de scholen en kinderopvangcentra tot en met 6 april 2020. Ook werd besloten tot het afgelasten van evenementen van meer dan 100 bezoekers. Dat gold ook voor publieke locaties, zoals musea, concertzalen, theaters en sportclubs en sportwedstrijden.⁷
- 2.10 Op 23 maart 2020 heeft de Staat – mede naar aanleiding van het advies van het OMT van 23 maart 2020 – opnieuw aanvullende maatregelen genomen. Zo werd besloten tot het verbieden van alle werkzaamheden door contactberoepen tot en met 6 april 2020 voor zover er geen 1,5 meter afstand tot de klant kan worden gehouden. Ook werd besloten om alle vergunningplichtige en meldingplichtige evenementen tot 1 juni

⁴ De OMT-adviezen en kamerbrieven zijn te raadplegen via <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten>.

⁵ Zie voor het advies van het OMT van 12 maart 2020, de bijlage bij de Kamerbrief van de Minister voor Medische Zorg en Sport van 12 maart 2020 inzake OMT advies 12 maart 2020, met kenmerk: 1662807-203182-BPZ.

⁶ Kamerbrief van de Minister voor Medische Zorg en Sport en de Minister voor Basis-en Voortgezet Onderwijs en Media en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 15 maart 2020 inzake COVID-19 nieuwe aanvullende maatregelen, met kenmerk: onbekend.

⁷ Er zijn nog meer maatregelen genomen. Zie voor een overzicht van alle genomen maatregelen tot 17 maart 2020, de volgende kamerstukken: Kamerbrief van de Minister voor Medische Zorg en Sport van 12 maart 2020 inzake COVID-19 Nieuwe maatregelen, met kenmerk: 1662780-203180-PG; Kamerbrief van de Minister voor Medische Zorg en Sport en de Minister van I&W van 13 maart 2020 inzake Beperking vliegverkeer vanuit risicolanden ter voorkoming van verspreiding coronavirus COVID-19, met kenmerk: IENW/BSK-2020/51467; Kamerbrief van de Minister voor Rechtsbescherming van 13 maart 2020 inzake Maatregelen aanpak coronavirus in justitiële inrichtingen, met kenmerk: 2860198; Kamerbrief van de Minister voor Medische Zorg en Sport en de Minister van I&W van 14 maart 2020 inzake Beperking vliegverkeer naar Bonaire, Sint-Eustatius en Saba ter voorkoming van verspreiding coronavirus, met kenmerk: IENW/BSK-2020/51736; Kamerbrief van de Minister voor Medische Zorg en Sport en de Minister voor Basis-en Voortgezet Onderwijs en Media en de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 15 maart 2020 inzake COVID-19 nieuwe aanvullende maatregelen, met kenmerk: onbekend; Kamerbrief van de Minister van J&V en de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid van 15 maart 2020 inzake Vervolgmaatregelen aanpak coronavirus, met kenmerk:

2020 te verbieden en om alle samenkomsten, met uitzondering van een aantal bijzondere samenkomsten, te verbieden.⁸

- 2.11 Op 30 maart 2020 adviseerde het OMT de getroffen maatregelen te verlengen tot eind april/begin mei 2020.⁹ Het OMT gaf verder aan dat het eind april opnieuw de afweging wilde maken over effectiviteit van maatregelen, en adviseren of deze termijn verlengd moet worden, of er aanvullende maatregelen nodig zijn, dan wel dat er maatregelen afgeschaald kunnen worden.¹⁰
- 2.12 Op 31 maart 2020 is vervolgens besloten alle coronamaatregelen die tot en met 6 april 2020 waren afgekondigd tot en met 28 april 2020 te verlengen. Ook is aangekondigd dat de scholen in ieder geval tot en met de meivakantie gesloten zouden blijven en dat vergunning- en meldingsplichtige evenementen in ieder geval tot 1 juni verboden bleven. Tot slot is aangekondigd dat een week voor 28 april 2020 een nieuw besluit zou worden genomen over de volgende periode.¹¹
- 2.13 In het advies van 6 april 2020 stelde het OMT vast dat de genomen maatregelen voorsnog effectief leken te zijn, maar dat er op dat moment (met nog maar juist stabilisatie van ziekenhuisopnames en IC-opnames, en een IC-zorg welke op 200% draait) nog geen reden was voor het aanpassen van het maatregelenpakket.¹²
- 2.14 Tijdens de persconferentie van 7 april 2020 hebben de Minister-President en de Minister van VWS aangekondigd dat er ook na 28 april 2020, niet zomaar “terug kan worden gegaan naar vroeger”, en dat de kans reëel was dat ook na 28 april 2020 geen maatregelen versoepeld konden worden.¹³
- 2.15 Op 14 april 2020 bracht het OMT opnieuw advies uit. In dit advies constateerde het OMT dat het toenmalige pakket aan maatregelen op basis van de modellen effectief leek. Met betrekking tot een transitiestrategie constateerde het OMT dat het op dat moment nog niet mogelijk was om over versoepeling van maatregelen te adviseren, aangezien de belasting van de zorg nog groot was. Daarnaast ontbrak er nog

⁸ Kamerbrief van de Minister van VWS van 25 maart 2020 inzake COVID-19 - Update stand van zaken, met kenmerk: 1666694-203573-PG. Het OMT-advies van 23 maart 2020 is als bijlage bijgevoegd bij deze Kamerbrief.

⁹ Het OMT-advies van 30 maart 2020 is bijgevoegd bij de Kamerbrief van de minister van VWS van 31 maart 2020 inzake COVID-19 - Update stand van zaken, met kenmerk 1669554-203825-PG.

¹⁰ Het OMT-advies van 30 maart 2020 is bijgevoegd bij de Kamerbrief van de minister van VWS van 31 maart 2020 inzake COVID-19 - Update stand van zaken, met kenmerk 1669554-203825-PG.

¹¹ Kamerbrief van de minister van VWS van 31 maart 2020 inzake COVID-19 - Update stand van zaken, met kenmerk 1669554-203825-PG en persconferentie 31 maart 2020. De volledige tekst daarvan is te raadplegen via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/mediateksten/2020/03/31/persconferentie-minister-president-rutte-en-minister-de-jonge-over-verlenging-coronamaatregelen>.

¹² Het OMT-advies van 6 april 2020 is bijgevoegd bij de Kamerbrief van de minister van VWS van 7 april 2020 inzake COVID-19 Update stand van zaken, met kenmerk 1671618-203996-PG.

¹³ Persconferentie 7 april 2020, de letterlijke tekst is te raadplegen via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/mediateksten/2020/04/07/letterlijke-tekst-persconferentie-minister-president-rutte-en-minister-de-jonge-na-afloop-van-crisisberaad-kabinet>. Zie ook Kamerbrief van de minister van VWS van 7 april 2020 inzake COVID-19 Update stand van zaken, met kenmerk 1671618-203996-PG.

aanvullende informatie over de rol van kinderen in de verspreiding van COVID-19. Het OMT kondigde aan de week daarop te kunnen adviseren over een versoepeling van maatregelen.¹⁴

- 2.16 Op 20 april 2020 bracht het OMT advies uit over de wijze waarop stapsgewijs maatregelen versoepelt zouden kunnen worden. Het OMT ging in op de aanstaande transitiestrategie en overwoog onder meer dat “de transitie een afweging [vereist] van de gevolgen op de cure, care en algemene volksgezondheid, de mate van verstoring van de maatschappij en de bewegingsvrijheid van de bevolking, en de economie”. het OMT overwoog ook dat “de komende tijd de balans [moet worden] gevonden tussen het beheersen van het virus enerzijds en het zomin mogelijk laten verstoren van de samenleving anderzijds”, en “het risico op te brede of te snelle verspreiding van het virus vooraf [kan worden beperkt] door – zo goed mogelijk – in te schatten wat het effect is van wijziging van het maatregelenpakket en vervolgens de effecten zo goed mogelijk te monitoren en bij te sturen.”¹⁵
- 2.17 Tijdens de persconferentie van 21 april 2020 werden – in lijn met het OMT-advies van 20 april 2020 – uitsluitend de maatregelen voor kinderen versoepeld. Onder meer de basisscholen en kinderopvangcentra konden vanaf 11 mei 2020 weer geheel of gedeeltelijk open, en vanaf 28 april 2020 mochten kinderen tot en met 12 jaar weer in de buitenlucht in teamverband mogen trainen.^{16 17}
- 2.18 De stand van zaken was dus dat er nog steeds ingrijpende maatregelen golden ter bestrijding van de epidemie. Zo droeg de Minister van VWS de voorzitters van veiligheidsregio’s in de aanwijzing van 24 april 2020 onverminderd op om hun bevoegdheden op grond van artikel 176 Gemeentewet en de Wet openbare manifestaties (WOM) zo in te zetten dat onder meer de volgende maatregelen werden getroffen:

1. Verbod voor vergunning- en meldplichtige evenementen tot 1 september 2020, en voor zover hier niet onder vallend: wedstrijden van betaald voetbal en popconcerten.
2. Verbod voor alle overige samenkomsten. Daarbij gelden uitzonderingen voor de volgende samenkomsten, mits betrokkenen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:

¹⁴ Het OMT-advies van 14 april 2020 is bijgevoegd bij de Kamerbrief van de minister van VWS van 15 april 2020 inzake COVID-19 Update stand van zaken, met kenmerk 1675769-204341-PG.

¹⁵ Het OMT-advies van 20 april 2020 is bijgevoegd bij de Kamerbrief van de minister van VWS van 21 april 2020 inzake COVID-19: Update stand van zaken, met kenmerk 1677140-204449-PG.

¹⁶ Persconferentie 21 april 2020, de letterlijke tekst is te raadplegen via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/mediateksten/2020/04/21/letterlijke-tekst-persconferentie-minister-president-mark-rutte-en-directeur-jaap-van-dissel-centrum-infectieziektebestrijding-na-afloop-van-crisisberaad-kabinet>. Zie ook Kamerbrief van de minister van VWS van 21 april 2020, inzake COVID-19: Update stand van zaken, met kenmerk 1677140-204449-PG.

¹⁷ Zie ook de aanwijzing die als **bijlage 16** aan dit verweerschrift is gehecht.

- a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan 100 personen aanwezig zijn, alsook vergaderingen van de Staten-Generaal;
- b. samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, waaronder begrepen de organisatie van staatsexamens, mits daarbij niet meer dan 100 personen aanwezig zijn
- c. uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan 30 personen aanwezig zijn;
- d. samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard, mits daarbij niet meer dan 30 personen aanwezig zijn;
- e. georganiseerd buiten sporten en bewegen voor kinderen van 13 tot en met 18 jaar, onder andere in teamverband. Daarnaast geldt een uitzondering voor georganiseerd buiten sporten en bewegen, onder andere in teamverband, voor kinderen tot en met 12 jaar, waarbij geen 1,5 meter afstand hoeft te worden gehouden ten aanzien van de sportende kinderen, evenwel zonder toeschouwers anders dan eventuele leiding.

(...)."

Zie **bijlage 16**, blz. 3.

- 2.19 In de aanwijzing van 24 april 2020 gaf de Minister van VWS aan dat de bovenstaande maatregelen in ieder geval golden tot en met 19 mei 2020 en uiterlijk in de week van 12 mei 2020 een heroverweging zou plaatsvinden.
- 2.20 Tijdens de persconferentie van 6 mei 2020 is de zogenoemde eerste routekaart aangekondigd met een voorzichtige planning van het versoepelen van de getroffen maatregelen. Daarbij heeft de Minister-President benadrukt dat per week de cijfers ook voldoende ruimte moeten bieden om die stappen ook daadwerkelijk te kunnen zetten. Het virus moest voldoende beheersbaar blijven. Maatregelen konden dus alleen versoepeld worden onder de voorwaarde dat het ook kon.¹⁸
- 2.21 De aangekondigde versoepelingen op deze eerste routekaart kwamen erop neer dat per 11 mei 2020, conform het advies van het OMT van 4 mei 2020, naast dat de basisscholen en de kinderopvang weer gedeeltelijk opengaan, ook de contactberoepen onder strikte voorwaarden weer uitgeoefend konden worden.¹⁹ Daarnaast is besloten dat de voorzitters van de veiligheidsregio's per 11 mei 2020 de mogelijkheid kregen om bibliotheken, pretparken en dierentuinen in de noodverordening uit te zonderen van het verbod op samenkomsten, mits bezoekers en werknemers te allen tijde 1,5

¹⁸ Persconferentie 6 mei 2020, de letterlijke tekst is te raadplegen via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/mediateksten/2020/05/06/letterlijke-tekst-persconferentie-minister-president-rutte-en-minister-de-jonge-na-afloop-van-crisisberaad-kabinet>.

¹⁹ Persconferentie 6 mei 2020, de letterlijke tekst is te raadplegen via: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/mediateksten/2020/05/06/letterlijke-tekst-persconferentie-minister-president-rutte-en-minister-de-jonge-na-afloop-van-crisisberaad-kabinet>. Zie ook Kamerbrief van de minister van VWS van 6 mei 2020, inzake COVID-19 Update stand van zaken, met kenmerk 1686004-204986-PG.

meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon en de belasting voor het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel bleef.

- 2.22 Met de aanwijzing van 8 mei 2020 heeft de Minister van VWS de voorzitters van veiligheidsregio's opgedragen om hun bevoegdheden zo toe te passen dat de bovenstaande versoepelingen werden uitgevoerd. Voor het overige bleef de aanwijzing van 24 april 2020 ongewijzigd. De stand van zaken omstreeks 8 mei 2020 was dus dat er nog steeds ingrijpende maatregelen golden ter bestrijding van de epidemie, zoals onder meer het verbod op samenkomsten en – bij hoge uitzondering – religieuze samenkomsten van 30 personen (**bijlage 17**²⁰, blz. 1).

3 Juridisch kader

- 3.1 De Voorzitter diende naar aanleiding van de kennisgeving van 4 mei 2020 een afweging te maken over de demonstratie van eiseressen op 19 mei 2020 en, onder meer, het belang van de bescherming van de gezondheid. Hij diende daarbij in de eerste plaats de bovenstaande feiten en omstandigheden te betrekken. In de tweede plaats was het juridisch kader bij artikel 5 WOM van belang.

Zie hierover ook: het verweerschrift dat op 15 mei 2020 is ingediend in het kader van de voorlopige voorzieningprocedure (**bijlage 10**²¹, blz. 1).

- 3.2 Het recht op betoging en vrije meningsuiting moet – ook tijdens de COVID-19 pandemie – zoveel mogelijk worden gewaarborgd. Tegelijkertijd is dit recht niet absoluut. Zowel artikel 9 lid 2 van de Grondwet als artikel 2 van de WOM bepalen dat “ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden” beperkingen aan het recht van betoging kunnen worden gesteld.
- 3.3 Ook artikel 10 lid 2 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) neemt tot uitgangspunt dat het recht op de vrijheid van meningsuiting kan worden onderworpen aan beperkingen, als die bij wet zijn voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van onder meer de bescherming van de gezondheid.
- 3.4 In de wetsgeschiedenis bij de totstandkoming van artikel 9 Grondwet is ook benadrukt dat het demonstratierecht geen beletsel behoort te vormen om bijeenkomsten te verbieden, wanneer dat bijvoorbeeld vereist is ter bestrijding van bijvoorbeeld een epidemie.

Zie *Kamerstukken II 1975/76*, 13 872, nr. 3, blz. 39:

²⁰ Aan dit verweerschrift gehecht.

²¹ Bijlage 1 t/m 15 zijn ingediend bij brief van 12 mei 2021.

“Behalve aan de formele wetgever moeten ook aan lagere organen, met name de gemeentebesturen, zekere bevoegdheden kunnen worden toegekend. De behoefte daaraan doet zich voor waar het gaat om de regeling van het verkeer, het bestrijden of voorkomen van wanordelijkheden en het beschermen van de gezondheid. Zo behoort het grondwetsartikel geen beletsel te vormen om bijeenkomsten te verbieden wanneer dat ter bestrijding van een epidemie (men zie artikel 7 van de Besmettelijke-Ziektenwet) vereist is. De plaatselijke overheden zouden hun taak niet naar behoren kunnen uitvoeren, wanneer zij op deze punten geen mogelijkheden tot regulering en ingrijpen zouden hebben.” (onderstreping advocaat)

- 3.5 Ten aanzien van specifiek het belang van de bescherming van de gezondheid is verder van belang dat dit zowel op de bescherming van de gezondheid van de betogers zelf kan zien als de bescherming van de gezondheid anderen, bijvoorbeeld in het kader van een epidemie.

Zie: ABRvS 25 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:899, rov. 3.2, vierde alinea.

- 3.6 Wanneer een kennisgeving van een voorgenomen demonstratie wordt gedaan, zal de voorzitter dus moeten bezien of er – gelet op de belangen genoemd in artikel 9 lid 2 Grondwet en artikel 2 WOM – in dat geval aanleiding bestaat daaraan om voorschriften of beperkingen te stellen dan wel een demonstratie te verbieden. Een burgemeester – en hier: de Voorzitter – heeft daarbij beoordelingsruimte.

4 Nadere toelichting bij het bestreden besluit

- 4.1 In het besluit van 12 mei 2020, bekrachtigd op 14 mei 2020, is op blz. 2 en 3 vastgesteld dat het vanwege de feiten en omstandigheden in paragraaf 2 nodig was om het aantal deelnemers aan de demonstratie van eiseressen te beperken. De Minister van VWS, die de leiding had over de bestrijding van de COVID-19 pandemie, had de voorzitters van alle Veiligheidsregio's op 24 april 2020 de aanwijzing gegeven om alle samenkomsten te verbieden. De Minister had deze aanwijzing op 11 mei 2020 ook nog eens bekrachtigd. Hij had daarbij onder meer bevestigd dat de voorzitters van Veiligheidsregio's in Nederland hun bevoegdheden op grond van artikel 176 Gemeentewet en de WOM zodanig moesten inzetten dat samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard bij uitzondering waren toegestaan, mits daarbij niet meer dan 30 personen aanwezig waren en deze personen ten allen tijde 1,5 meter afstand hielden.
- 4.2 De Minister van VWS baseerde zich bij deze aanwijzingen op de adviezen van deskundigen in het OMT, die hun adviezen baseerden op de actuele epidemiologische situatie van COVID-19 in Nederland. Uit de adviezen van het OMT en de daarop gebaseerde opdrachten van de Minister van VWS bleek dat de situatie omstreeks 14 mei 2020 nog zodanig ernstig was, dat vrijwel alle samenkomsten moesten worden

verboden en er slechts zeer beperkt ruimte was om stap voor stap enige activiteiten weer toe te laten.

- 4.3 De Voorzitter ontving van de GGD-GHOR Haaglanden bovendien het advies om demonstraties in de veiligheidsregio Den Haag te faciliteren tot maximaal 30 deelnemers. De GGD-GHOR bevestigde dit advies op 14 mei 2020 schriftelijk (**bijlage 8**).
- 4.4 Onder deze omstandigheden kan bepaald niet worden gezegd dat de Voorzitter met zijn conclusie dat de demonstratie tot maximaal 30 deelnemers moest worden beperkt in het belang van de bestrijding en beheersing van de epidemie, buiten zijn beoordelingsruimte bij toepassing van artikel 5 WOM is getreden.
- 4.5 Daarbij moet worden bedacht dat het in dit geval ging om een afweging die moet worden gemaakt in de crisis van een pandemie. Uit de rechtspraak die het afgelopen jaar gewezen is over de coronamaatregelen volgt dat de Staat bij het nemen van dit soort maatregelen een grote mate van (beleids)ruimte heeft. Alleen als evident is dat de overheid onjuiste keuzes maakt en dus in redelijkheid niet voor het gevoerde beleid heeft kunnen kiezen, is plaats voor rechterlijk ingrijpen.

Zie bijvoorbeeld Gerechtshof Den Haag 18 mei 2021,
ECLI:NL:GHDHA:2021:868, rov. 5.2:

“De vraag welke wetten en regelingen de Staat moet invoeren om verspreiding van het virus tegen te gaan en om Covid-19 bij zijn bevolking te voorkomen, vergt primair een politieke afweging. De Stichting e.a. procederen in deze zaak voor de civiele rechter in kort geding met klachten over de wettelijk geregelde testverplichting. De civiele rechter is geen wetgever. Hij kan niet voorschrijven – en zeker de rechter in kort geding niet – voor welke wettelijke verplichtingen de Staat, binnen de grenzen van zijn beoordelings- en beleidsvrijheid, wel of juist niet moet kiezen. De rechter in kort geding heeft slechts de bevoegdheid om bepalingen in formele wetten of ministeriële regelingen buiten werking te stellen als zij onmiskenbaar onverbindend zijn. Daarvan is pas sprake als buiten redelijke twijfel staat dat de wet of regeling onverbindend is.”

- 4.6 Uit de rechtspraak over de maatregelen die worden getroffen ter bestrijding van de COVID-19 pandemie blijkt ook dat de Staat mag vertrouwen op de actuele adviezen van het OMT, en zijn beleid daarop in zeer belangrijke mate op afstemmen. Het OMT is niet voor niets verantwoordelijk voor het tot stand komen van het best mogelijke professionele advies over de ontwikkeling van de epidemie en benodigde maatregelen om deze tegen te gaan.

Zie:

- Gerechtshof Den Haag 26 februari 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:285, rov. 6.9;

- Vزر. Rb Den Haag 3 april 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:3013, rov. 4.8;
- Vزر. Rb Den Haag 24 juli 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:6856, rov. 4.12;
- Vزر. Rb Den Haag 11 februari 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:982, rov. 4.7;
- Vزر. Rb Den Haag 12 maart 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:2295, rov. 4.2;
- Vزر. Rb Den Haag 10 mei 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:4773, rov. 3.3.

- 4.7 Ook als het precieze effect van maatregelen niet kan worden vastgesteld, doet dat niet af aan het gegeven dat de Staat zijn beleid in redelijkheid mag baseren op de adviezen van een vaste groep deskundigen zoals het OMT.

Zie:

- Gerechtshof Den Haag 26 februari 2021, ECLI:NL:GHDHA:2021:285, rov. 6.9;
- Vزر. Rb Den Haag 12 maart 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:2295, rov. 4.6.

- 4.8 Uit deze rechtspraak blijkt dat de Voorzitter zich voor zijn afweging over de demonstratie van eiseressen (ook) op de adviezen van het OMT en de daarop gebaseerde maatregelen van de Rijksoverheid kon baseren. Daaruit vloeide voort dat het in dit geval noodzakelijk was om de beperking te stellen dat de demonstratie van eiseressen beperkt bleef tot maximaal 30 deelnemers.

- 4.9 Uit het voorgaande volgt dat de Voorzitter in redelijkheid tot de conclusie kon komen dat de gestelde beperking in dit geval aangewezen was. Dat is in het besluit van 12 mei 2020 (**bijlage 3**), bekrachtigd op 14 mei 2020 (**bijlage 7**), het verweerschrift van 15 mei 2020 (**bijlage 10**) en de beslissingen van 16 en 17 februari 2021 (**bijlage 13 en 14**) ook al voldoende toegelicht.

- 4.10 Uit het voorgaande volgt al dat de klacht van eiseressen over een gebrekkige motivering van de noodzaak van de beperking en strijd met artikel 3:46 Awb, faalt.

- 4.11 Dit wordt niet anders door de klacht van eiseressen dat het aantal van 30 willekeurig zou zijn en de Voorzitter daarom 100 deelnemers had moeten toestaan (punt 6.11). Aan dit aantal lagen aanwijzingen van de Minister van VWS ten grondslag, die waren gebaseerd op adviezen van deskundigen in het OMT. Kern van die adviezen was dat het risico op besmettingen zo laag mogelijk moest worden gehouden. Door de maatregel van maximaal 30 deelnemers aan te houden, was het risico op besmetting lager dan bij grotere samenkomsten, omdat daarmee de *social distancing* en hygiëne-richtlijnen beter geborgd konden worden. Ook is het risico op verdere verspreiding beperkter, omdat, als het tot een eventuele besmetting komt, het aantal mensen dat besmet kan worden (en vervolgens weer anderen kan besmetten) beperkter is. Dat is waarom veel coronamaatregelen gericht waren op het beperken van de omvang van groepen (lange tijd: buitenshuis maximaal twee personen) en beperken van wisselende contacten. Dat zijn maatregelen die bij de bestrijding en beheersing van de epidemie een belangrijke rol spelen. Hiervoor is toegelicht waarom de Voorzitter dit maximaal aantal deelnemers kon aanhouden bij toepassing van zijn bevoegdheid op

grond van artikel 5 WOM. De klachten van eiseressen over willekeurigheid stuiten al daarop af.

4.12 Het voorgaande wordt evenmin anders door de stellingen van eiseressen dat (1) er in de 'Noodverordening COVID-19 11 mei 2020' (**bijlage 2**) ruimte werd gelaten voor samenkomsten met 100 mensen, bijvoorbeeld voor gemeenteraadsvergaderingen of wettelijk verplichte samenkomsten (punt 6.12), (2) omstreeks 14 mei 2020 tuinboulevards open mochten waar 700 bezoekers welkom waren (punt 6.13) en (3) op 28 april 2020 en 5 mei 2020 in Den Haag demonstraties hebben plaatsgevonden met meer dan 100 deelnemers (punt 6.18).

4.13 De Voorzitter heeft op blz. 5 en 6 van het verweerschrift van 15 mei 2020 (**bijlage 10**) en blz. 2 en 3 van de beslissingen van 16 en 17 februari 2021 (**bijlage 13 en 14**) al toegelicht waarom deze klachten falen:

- *Ad 1: Samenkomsten voor 100 personen*
In de 'Noodverordening COVID-19 11 mei 2020' (**bijlage 2**) waren conform de aanwijzingen van de Minister van VWS van 24 april 2020 en 8 mei 2020 uitzonderingen op het verbod op samenkomsten opgenomen voor gemeenteraadsverkiezingen en noodzakelijke samenkomsten voor een bedrijf, instelling of organisatie. Aan deze samenkomsten mochten maximaal 100 personen deelnemen. Uit de toelichting bij de Noodverordening blijkt echter dat deze uitzonderingen terughoudend geïnterpreteerd dienden te worden. Activiteiten die georganiseerd kunnen worden zonder fysieke samenkomst, vielen niet onder deze uitzondering. Het ging daarbij bovendien om situaties die goed van te voren kunnen ingericht en beheerst. Er is dus geen sprake van gelijke gevallen. Daaruit volgt dus niet dat de Voorzitter de demonstratie van eiseressen wel volledig had moeten faciliteren. Bovendien was in de aanwijzingen van de Minister van VWS juist een duidelijke opdracht opgenomen om religieuze en levensbeschouwelijke samenkomsten te beperken tot 30 personen. Het lag voor hand om daarbij aan te sluiten voor het aantal deelnemers aan een demonstratie.
- *Ad 2: Bezoekers van winkels*
De uitzondering voor winkels, tuinboulevard, etc.. was uitsluitend bedoeld voor de situatie dat personen winkels individueel of slechts met enkele anderen bezochten. Het ging dus slechts om samenkomsten van enkele personen en niet om samenkomsten van grotere groepen. In het advies van 4 mei 2020 achtte het OMT het risico op verspreiding bij dergelijke bezoeken beheersbaar, mits de basisregels werden aangehouden. Ook bij het bezoek aan winkels gold dan ook dat bezoekers en werknemers te allen tijde 1,5 meter afstand moeten houden tot de dichtstbijzijnde persoon en geldt bovendien dat de belasting voor het mobiliteitssysteem en in het bijzonder

het openbaar vervoer acceptabel moet blijven. Ook deze uitzondering is dus niet vergelijkbaar met de demonstratie van eiseressen, die een samenkomst van 100 personen wilden organiseren.

- *Ad 3: Andere demonstraties in Den Haag*
Eiseressen verwijzen naar twee demonstraties met een groter aantal deelnemers dan 30 en beroepen zich op het gelijkheidsbeginsel. De twee demonstraties waarop zij doelen, waren echter niet vooraf aangemeld. Op grond van artikel 5 WOM kunnen uitsluitend beperkingen worden gesteld, zoals een maximum aantal deelnemers, als van een demonstratie vooraf kennisgeving wordt gedaan. Als de organisatoren van de demonstratie op 28 april 2020 en 5 mei 2020 wel een kennisgeving hadden gedaan, zou de Voorzitter ook aan hun demonstratie de beperking tot maximaal 30 deelnemers hebben gesteld. Van gelijke gevallen is – kortom – geen sprake. Overigens heeft de Voorzitter in beide voorbeelden besloten om de demonstraties te beëindigen, omdat demonstranten zich niet wilden of konden houden aan de maatregelen die uit het oogpunt van de bescherming van de gezondheid nodig werden geacht.

- 4.14 Anders dan eiseressen in deze procedure aanvoeren, is in het besluit van 14 mei 2020 en de beslissingen van 16 en 17 februari 2021 voldoende toegelicht waarom de beperking ook voldoet aan de eis van proportionaliteit. Gelet op de aard en ernst van de epidemiologische situatie van COVID-19 kwam aan de beperking tot maximaal 30 deelnemers een zwaarwegend belang toe in het kader van de bescherming van de gezondheid. Daar stond tegenover dat eiseressen ondanks de beperking gebruik konden maken van hun recht op betoging.

Zie o.a. blz. 3 van de beslissing van 16 februari 2021 (**bijlage 13**):

“Demonstreren is een grondrecht dat beperkt kan worden in het belang van de volksgezondheid. Dat is precies het belang dat met het bestreden besluit beschermd werd, waarbij het niet alleen gaat om de volksgezondheid in het algemeen maar in het bijzonder ook de gezondheid van de deelnemers van de demonstratie en de gezondheid van de politiemedewerkers die moeten kunnen optreden in geval van calamiteiten. Niet gezegd kan worden dat de beperking het recht op betogen illusoir maakte of dat de beperking betrekking had op de inhoud van de betoging. Ook met deze beperking konden de demonstranten op de door hen gewenste locatie, tijdens de door hen gewenste tijden en met de door hen gewenste hulpmiddelen hun gedachten en gevoelens openbaren. De beperking vormde verder geen beletsel op het houden van een demonstraties door bezwaarmakers in het algemeen. Het recht op betoging van bezwaarmakers werd door de opgelegde beperking van locatie derhalve niet onevenredig beperkt.”

- 4.15 De Voorzitter heeft hier in redelijkheid aan het belang van de bestrijding en beheersing van de epidemie de doorslag kunnen geven. Daarbij moet ook bedacht worden dat

voor heel Nederland op dat moment ingrijpende maatregelen golden. Het creëren van situaties waarin toch het virus zich weer makkelijker zou kunnen verspreiden, zou ook afdoen aan de ingrijpendheid van die maatregelen voor ieder anders die daarmee te maken had.

- 4.16 Bij de afweging ten aanzien van de proportionaliteit was bovendien het advies van het Hoofd Operatiën van de politie Den Haag, onderdeel Conflict en Crisisbestrijding, van 15 mei 2020 relevant. Daarin is vermeld dat Actiegroep Code Rood landelijk actief is, zich bij meerdere acties in het land niet gehouden heeft aan de met de gemeente en politie gemaakte afspraken, acties vaak bestaan uit het blokkeren van gebouwen en wegen, niet meewerken bij aanhouding, besmeuren van gebouwen en vastplakken aan gebouwen. De politie vermeldde ook dat Actiegroep Code Rode geregeld de confrontatie met de politie aanging en noemde daarbij het voorbeeld van een demonstratie op 31 januari 2020 in Den Haag. Daarbij werd het hoofdkantoor van Shell bestormd, werd een toegangslocatie besmeurd en liep een politieambtenaar lichte verwondingen op (**bijlage 9**).
- 4.17 In punt 6.17 stellen eiseressen dat met hen wel afspraken te maken vallen, dat zij zich ordelijk en verantwoordelijk gedragen en dat de Voorzitter dus een onjuist beeld van eiseressen bij zijn besluitvorming heeft betrokken. Naar aanleiding van deze opmerkingen benadrukt de Voorzitter dat op blz. 2 van het advies van het Hoofd van de politie Eenheid Den Haag, onderdeel Conflict en Crisisbestrijding, is vermeld dat “andere acties van Code Rood binnen de gemeente Den Haag ordentelijk zijn verlopen”. Dit was dus wel bekend bij de Voorzitter en dat is dan ook bij de besluitvorming betrokken. Tegelijkertijd blijft overeind dat, en eiseressen bestrijden dat ook niet, de demonstratie van 31 januari 2020 niet ordentelijk is verlopen en ook andere demonstraties elders in het land niet. Dat was voor de Voorzitter wel een relevante omstandigheid, omdat de demonstratie van 31 januari 2020 relatief kort voor de demonstratie van 19 mei 2020 plaatsvond en door de COVID-19 epidemie de naleving van afspraken met de gemeente en politie extra belangrijk was geworden.
- 4.18 Ondanks de nuancerende opmerkingen van eiseressen, hield de Voorzitter er dan ook rekening mee dat eiseressen tijdens de demonstratie vergelijkbare acties als op 31 januari 2020 in Den Haag zouden ondernemen. Dat stond op gespannen voet met het grote belang dat – wat er ook werd toegestaan – te allen tijde 1,5 meter afstand zou worden gehouden, zelfs wanneer het aantal deelnemers beperkt bleef tot 30 personen. Dat gold zowel voor de deelnemers zelf als voor aanwezige hulpdiensten en toevallig voorbijtrekkend publiek.
- 4.19 Onder deze omstandigheden was er te meer reden om geen groter aantal dan 30 deelnemers toe te staan. De beperking was dan ook proportioneel.

- 4.20 Overigens is in dit verband ook een relevant gegeven dat Actiegroep Code Rood (met andere organisatoren/vertegenwoordigers) ook kennisgevingen had gedaan voor twee andere demonstraties op 19 mei 2020, 09.00 uur t/m 13.00 uur, in Den Haag: een op het Plein van 50 personen en een voor de ingang van het Haagse stadhuis van 40 personen (**bijlage 9**, blz. 1). De Voorzitter heeft ook deze demonstraties gefaciliteerd en ook aan deze demonstraties de beperking gesteld van maximaal 30 deelnemers. Tegen deze besluiten is geen bezwaar gemaakt. Uiteindelijk hebben eiseressen op 19 mei 2020 dus met 90 personen, verspreid over drie locaties, kunnen demonstreren.
- 4.21 Ook de klacht van eiseressen dat het besluit van 12 mei 2020, bekrachtigd op 14 mei 2020, disproportioneel zou zijn, faalt dus. Daaruit volgt dat het besluit rechtmatig is, en het bezwaar terecht ongegrond is verklaard.
- 4.22 Overigens oordeelde de voorzieningenrechter in de rechtbank Den Haag in de uitspraak van 18 mei 2020 dat de Voorzitter de beperking tot maximaal 30 deelnemers in redelijkheid kon stellen (**bijlage 11**).

Zie o.a. overweging 4.5 van de uitspraak, waarin de voorzieningenrechter vaststelt dat de Voorzitter bij zijn afwegingen de eerdere ervaringen met Actiegroep Code Rood heeft mogen meewegen.

- 4.23 Voor zover nog nodig, reageert de Voorzitter hieronder nog op de resterende beroepsgronden

5 Verdere reactie op het beroep

Noodzaak van beperking is correct beoordeeld (grond 2)

- 5.1 In punt 6.23 – 6.27 voeren eiseressen aan dat de Voorzitter in de bewaarfase ten onrechte heeft beoordeeld of de beperking “in redelijkheid” kon worden gesteld en niet of de gestelde beperking ook “noodzakelijk” was. Volgens eiseressen zijn hun bezwaren over de motivering van de noodzaak van de beperking daardoor ten onrechte ongegrond verklaard.
- 5.2 Deze klacht stuit al af op de zojuist gegeven toelichting in paragraaf 4, en overigens ook op de toelichting die is gegeven in het besluit van 12 mei 2020, het verweerschrift van 15 mei 2020 en de beslissingen van 16 en 17 februari 2020. In al die stukken is de Voorzitter ingegaan op de vraag waarom hij in redelijkheid tot de afweging kon komen dat de beperking tot maximaal 30 deelnemers in het belang van de bescherming van de gezondheid nodig was.
- 5.3 Voor de goede orde merkt de Voorzitter op dat de toets van “in redelijkheid” geldt bij zowel een beperking in de zin van artikel 5 lid 1 WOM als een verbod in de zin van

artikel 5 lid 2 WOM. Anders dan eiseressen in punt 6.26 en 6.27 lijken te suggereren, geldt voor zowel beperkingen als verboden dus dezelfde toets. De Voorzitter beschikt volgens vaste rechtspraak over beoordelingsruimte. Dat is dus ook hier het geval.

Vgl. hierbij bijvoorbeeld ABRvS 10 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2020:1361, rov. 7.2. Daarin beoordeelde de Afdeling een verbod in de zin van artikel 5 WOM en werd beoordeeld of de burgemeester van Rotterdam dit verbod in redelijkheid had kunnen geven:

“Bij de intocht van Sinterklaas in het centrum van Rotterdam werden ongeveer 5000 personen verwacht. Gelet op dat gegeven en de informatie die de burgemeester heeft ontvangen van de politie, kon de burgemeester in redelijkheid het standpunt innemen dat er vrees voor wanordelijkheden bestond, waarbij voor- en tegenstanders met elkaar of met de politie in conflict zouden raken, en dat er daarom een verbod op demonstraties gegeven moest worden.”

Besluit is heroverwogen (grond 3)

- 5.4 In punt 6.28 – 6.34 stellen eiseressen dat de beslissingen van 16 en 17 februari 2021 in strijd zijn met artikel 7:11 Awb, omdat de Voorzitter in de bezwaarfase zou hebben geweigerd om feiten en omstandigheden die dateren van na 19 mei 2020 mee te nemen bij zijn heroverweging. Eiseressen wijzen erop dat “bij latere protesten veel meer dan 30 demonstranten veilig en op 1,5 meter afstand konden protesteren”, “dat dit ook paste in het meer recente overheidsbeleid, dat juist ruimte liet voor demonstraties”, er daarnaast “in algemene zin meer bekend was over de (risico’s van) COVID-19 ten tijde van de beslissing op bezwaar dan tijdens het primaire besluit” en er “kortom, sprake was van voortschrijdend inzicht” (punt 6.30).
- 5.5 Ook deze stelling faalt. Op grond van artikel 7:11 Awb vindt op grondslag van het bezwaar een heroverweging plaats van het bestreden besluit. Volgens vaste rechtspraak kan de aard van een besluit echter aanleiding zijn om geen rekening te houden met bepaalde feiten en omstandigheden van ná het eerdere besluit. Dat is bijvoorbeeld het geval als op grond van de wet een besluit moet worden genomen naar de toestand op een peildatum of een besluit dat moet worden genomen op grond van omstandigheden die zich binnen een bepaalde periode hebben voorgedaan.

Vgl. bijvoorbeeld rov. 6.2.4 van de uitspraak van de grote kamer van de Afdeling van 28 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2571:

“De aard van een besluit kan echter aanleiding zijn om juist geen rekening te houden met bepaalde feiten en omstandigheden van ná het eerdere besluit. Als voorbeeld kan hierbij dienen een besluit dat op grond van de wet moet worden genomen naar de toestand op een peildatum of een besluit dat moet worden genomen op grond van omstandigheden die zich binnen een bepaalde periode hebben voorgedaan (vgl. paragraaf 4.2 van de conclusie van de AG). Zoals ook de AG heeft vermeld, ligt bij tijdstip- en

tijdvakbeoordelingen een tijdstip- of tijdvakbepaalde beoordeling voor de hand. Bij herstelsancties gaat het om een heroverweging die tot effectieve en evenredige handhaving leidt. Er zijn nog tal van andere situaties waarin het meenemen van nieuwe feiten en omstandigheden niet voor de hand ligt, bijvoorbeeld bij de verlening van een bouwomgevingsvergunning (vgl. overweging 4.1 van de uitspraak van de Afdeling van 27 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2125)."

- 5.6 Deze situatie doet zich in dit geval voor. Op grond van artikel 5 WOM kan de burgemeester – en hier: de Voorzitter – een beperking stellen. Bij die afweging zijn in principe alleen de feiten en omstandigheden van dat moment relevant, al dan niet in samenhang met ervaringsfeiten op basis van informatie uit het verleden. In de bezwaarfase ging het dan ook uitsluitend om de vraag of de Voorzitter op 14 mei 2020 op basis van actuele feiten en omstandigheden het besluit kon nemen. Hiervoor is toegelicht waarom dat het geval is.
- 5.7 Overigens laten de feiten en omstandigheden waarop eiseressen in punt 6.30 wijzen, ook zien waarom zij niet afdoen aan het besluit van 14 mei 2020. De omstandigheid dat "bij latere protesten veel meer dan 30 demonstranten veilig en op 1,5 meter afstand konden protesteren", had er inderdaad onder andere mee te maken "dat dit ook paste in het meer recente overheidsbeleid, dat juist ruimte liet voor demonstraties", onder meer doordat er "in algemene zin meer bekend was over de (risico's van) COVID-19". Deze omstandigheden gaven dan ook hoogstens grond om op een later moment, over een andere demonstratie, een andere afweging te maken over de noodzaak en proportionaliteit van beperkingen op grond van artikel 5 WOM; niet om het besluit van 14 mei 2020 te heroverwegen.
- 5.8 Alle beroepsgronden van eiseressen falen dus.

6 Conclusie

- 6.1 De Voorzitter verzoekt u om de beroepen van eiseressen ongegrond te verklaren; kosten rechtens.

Den Haag, 5 augustus 2021

5.1.2.e

Advocaat

behandeld door	J.V. de Kort
correspondentie	Postbus 11756, 2502 AT Den Haag
telefoon	5.1.2.e
fax	5.1.2.e
e-mail	5.1.2.e @pelsrijcken.nl
zaaknr	11016093

Bijlage 16

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Voorzitter veiligheidsregio's

Directie Publieke Gezondheid

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 0.1.2.e
F 0.1.2.e
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1679465-204590-PG

Uw brief

Bijlage(n)

I t/m IV

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum **24 APR. 2020**
Betreft Verlenging maatregelen COVID-19

Geachte voorzitter,

Gehoord hebbende het advies van het Outbreak Management Team en het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg van 20 april 2020 en na overleg in de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing van 21 april 2020, geef ik u op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid, met inachtneming van artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's, onderstaande opdracht.

In deze opdracht heb ik de eerdere aanwijzingen die ik aan alle voorzitters van de veiligheidsregio heb verstrekt, verwerkt en aangepast. De nieuwe opdracht betreft de periode vanaf 29 april tot en met 19 mei 2020. De in de voetnoot genoemde aanwijzingen¹ zijn met ingang van 29 april 2020 niet meer van toepassing. De opdracht inzake het verbod voor evenementen wordt verlengd tot 1 september 2020. Naast deze aanwijzing heb ik op 17 april voor vijf veiligheidsregio's met een luchthaven een afzonderlijke aanwijzing gegeven.

Uiterlijk in de week van 12 mei 2020 zal een heroverweging plaatsvinden van de maatregelen die gelden tot en met 19 mei.

De maatregelen worden hieronder in de volgende bijlagen beschreven:

- I. Bepalingen voor evenementen, samenkomsten en het niet in acht nemen van een veilige afstand van 1,5 meter

¹ Aanwijzingen van de minister voor Medische Zorg en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 13 maart 2020, nr. 1662578-203166-PG, van 15 maart 2020, nr. 1663097-203238-PG en van 17 maart 2020, nr. 1663666-203280-PG, de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 20 maart 2020, nr. 1665126-203432-PG, de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 23 maart 2020, nr. 1665182-203445-PG, de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 24 maart 2020, nr. 1666478-203555-PG en de aanwijzing van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie en Veiligheid, van 3 april 2020, nr. 1671030-203951-PG.

- II. Bepalingen voor bedrijven en locaties, contactberoepen en voorzieningen voor openbaar vervoer
- III. Bepalingen voor onderwijsinstellingen en verblijven voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang
- IV Bepalingen voor verpleeghuizen en andere kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1679465-204590-PG

Als u problemen ervaart bij de uitvoering, verzoek ik u contact op te nemen met het coronateam van het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC-N).

Hoogachtend,

mede namens de minister van
Justitie en Veiligheid,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

I Bepalingen voor evenementen, samenkomsten en het niet in acht nemen van een veilige afstand van 1,5 meter

Directie Publieke Gezondheid

U dient uw bevoegdheden in te zetten op het terrein van de publieke gezondheid en de openbare orde als bedoeld in artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's, waaronder indien nodig het opnemen van voorschriften in een noodverordening als bedoeld in artikel 176 van de Gemeentewet en het toepassen van de Wet openbare manifestaties, opdat de volgende maatregelen worden getroffen:

Kenmerk
1679465-204590-PG

1. Verbod voor vergunning- en meldplichtige evenementen tot 1 september 2020, en voor zover hier niet onder vallend: wedstrijden van betaald voetbal en popconcerten.
2. Verbod voor alle overige samenkomsten. Daarbij gelden uitzonderingen voor de volgende samenkomsten, mits betrokkenen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon:
 - a. wettelijk verplichte samenkomsten, zoals vergaderingen van gemeenteraden, mits daarbij niet meer dan 100 personen aanwezig zijn, alsook vergaderingen van de Staten-Generaal;
 - b. samenkomsten die noodzakelijk zijn voor de continuering van de dagelijkse werkzaamheden van instellingen, bedrijven en andere organisaties, waaronder begrepen de organisatie van staatsexamens, mits daarbij niet meer dan 100 personen aanwezig zijn
 - c. uitvaarten en huwelijksvoltrekkingen, mits daarbij niet meer dan 30 personen aanwezig zijn;
 - d. samenkomsten van religieuze of levensbeschouwelijke aard, mits daarbij niet meer dan 30 personen aanwezig zijn;
 - e. georganiseerd buiten sporten en bewegen voor kinderen van 13 tot en met 18 jaar, onder andere in teamverband.

Daarnaast geldt een uitzondering voor georganiseerd buiten sporten en bewegen, onder andere in teamverband, voor kinderen tot en met 12 jaar, waarbij geen 1,5 meter afstand hoeft te worden gehouden ten aanzien van de sportende kinderen, evenwel zonder toeschouwers anders dan eventuele leiding.

Voor markten en winkels kan een uitzondering worden gemaakt van het verbod op samenkomsten indien in deze voorzieningen de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen en het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken van die maatregelen zijn geregeld.

3. Instellen van een verbod op het in de publieke ruimte (incl. vaartuigen en voertuigen) niet in acht nemen van een onderlinge

afstand van 1,5 meter. Dit verbod geldt niet indien het personen betreft die een gezamenlijk huishouden vormen of als het kinderen tot en met 12 jaar betreft die samenspelen onder toezicht van een of meer ouders of voogden die daarbij onderling een afstand van 1,5 meter in acht nemen.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1679465-204590-PG

II Bepalingen voor bedrijven en locaties, contactberoepen en voorzieningen voor openbaar vervoer

Directie Publieke Gezondheid

U dient uw bevoegdheden op het terrein van de openbare orde en veiligheid als bedoeld in artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's, waaronder, indien nodig, het opnemen van voorschriften in een noodverordening als bedoeld in artikel 176 van de Gemeentewet, in te zetten opdat de volgende maatregelen worden getroffen:

Kenmerk
1679465-204590-PG

1. Sluiting van alle eet- en drinkgelegenheden, sport- en fitnessclubs, sauna's, seksinrichtingen en coffeeshops.² Uitgezonderd van deze opdracht zijn hotels en de afhaalfunctie van eet- en drinkgelegenheden en van coffeeshops, mits maatregelen worden getroffen om 1,5 meter afstand tussen de aanwezigen in en bij de toegang van deze locaties te garanderen. Daarnaast geldt een uitzondering voor sportclubs die georganiseerd buitensporten of bewegen voor kinderen mogelijk maken en instellingen voor topsport³.
2. Sluiten van casino's, speelhallen en daarmee vergelijkbare instellingen, alsook sluiten van zaken waarbinnen op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend, zoals kapperszaken en nagelsalons. Afhalen van producten vanuit die zaken is wel mogelijk.
3. Verbod op het uitoefenen van alle vormen van contactberoepen, die niet naar behoren kunnen worden uitgeoefend met inachtneming van 1,5 meter afstand, waaronder masseurs, kappers, nagelstylisten, sekswerkers en rij-instructeurs. Uitgezonderd van het verbod is de uitoefening van (para)medische beroepen, mits de uitoefening alleen plaatsvindt met een individuele medische indicatie en met inachtneming van alle andere hygiënische voorschriften. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd houdt toezicht op de uitvoering van (para)medische beroepen.
4. Beëindigen of beperken van voorzieningen voor openbaar vervoer, in overleg met de vervoerder, indien deze voorzieningen zich niet of niet in voldoende mate houden aan de verwezenlijking van de beperkende maatregelen met betrekking tot het houden van 1,5

² Uitzondering voor dit verbod geldt voor het gebruik van voorzieningen door de Stichting Sanquin Bloedvoorziening. Sanquin maakt voor het afnemen van bloed op locatie gebruik van voorzieningen bij enkele sportclubs en eet- en drinkgelegenheden (zoals stroom en toilet). Sanquin neemt zelf contact op met de eigenaren van de betreffende locaties om te regelen dat de bloedafname door kan gaan, ondanks de sluiting van de locaties.

³ Het gaat om de instellingen voor topsport die genoemd zijn op:
www.nocnsf.nl/topsportaccommodaties en www.knvh.nl/trainingsaccommodaties.

meter afstand tussen alle in de voorziening aanwezige personen, of aan het op adequate wijze zichtbaar duidelijk maken daarvan, mits de beëindiging van deze voorziening het transport van personen die werkzaam zijn in vitale processen of transport dat anderszins noodzakelijk is voor de mobiliteit van Nederland niet onnodig belemmert.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1679465-204590-PG

5. Sluiten van sanitaire voorzieningen in de vorm van gemeenschappelijke toilet-, was- en douchevoorzieningen zowel op of bij recreatieparken, vakantieparken, kampeerterreinen en kleinschalige kampeerveldjes als bij parken, natuurgebieden en stranden of op andere locaties om reisdreigingen te ontmoedigen en daarmee de verspreiding van het coronavirus te beperken.
6. Sluiten van alle vormen van locaties of het verbieden van de toegang daartoe, waaronder vakantieparken, campings, parken, natuurgebieden, zwemgelegenheden en stranden, indien op deze locaties niet of niet in voldoende mate de beperkende maatregel met betrekking tot het houden van 1,5 meter afstand tussen daar aanwezige personen in acht wordt genomen of het niet in acht (kunnen) nemen daarvan dreigt of indien het aantal bezoekers een probleem dreigt op te leveren voor de belasting van zorgaanbieders in de regio.

III Bepalingen voor onderwijsinstellingen en verblijven voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang

Directie Publieke Gezondheid

Tot en met 10 mei 2020 mogen geen onderwijsactiviteiten⁴ en opvang geboden worden in:

Kenmerk
1679465-204590-PG

- scholen voor speciaal onderwijs, voor speciaal basisonderwijs, locaties voor basisonderwijs verbonden aan asielzoekerscentra en locaties voor basisonderwijs uitsluitend voor nieuwkomers, en;
- verblijven voor kinderopvang en gastouderopvang.⁵

Tot en met 19 mei 2020 mogen er geen onderwijsactiviteiten en buitenschoolse opvang geboden worden in alle overige onderwijsinstellingen en verblijven voor kinderopvang.

Al het basisonderwijs en de bijbehorende buitenschoolse opvang mogen vanaf 11 mei 2020 stapsgewijs weer worden gestart, waarbij leerlingen voor ten minste de helft van de reguliere onderwijstijd naar school en de buitenschoolse opvang⁶ kunnen gaan.

De locaties kunnen, en moeten waar nodig, gedurende de hele periode wel gebruikt worden voor:

- de organisatie van onderwijs op afstand, waarbij studenten en leerlingen via een (digitaal) medium onderwijs krijgen in de thuissituatie;
- de (nood)opvang van kinderen van ouders die werken in cruciale beroepen of voor vitale processen, zoals beschreven op www.rijksoverheid.nl. De noodopvang wordt georganiseerd door gemeenten, ondersteund door de Vereniging Nederlandse Gemeenten;
- de organisatie van toetsing en examens, waaronder begrepen de organisatie van staatsexamens op locaties buiten de instellingen, mits zorgvuldige maatregelen zijn getroffen om het risico van besmetting te beperken, waaronder 1,5 meter afstand houden.
- de kleinschalig georganiseerde begeleiding van leerlingen voor wie vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie maatwerk nodig is. Op basis van een lokaal vastgestelde procedure tussen gemeenten en betrokken onderwijsinstellingen, met betrokkenheid van o.a. Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en jeugdinstanties, wordt bepaald voor wie dit maatwerk nodig is;
- Tot en met 10 mei is maatwerk nodig voor de noodopvang van kinderen van 0-4 jaar vanwege bijzondere problematiek of moeilijke thuissituatie. Op basis van een lokaal vastgestelde

⁴ Dit geldt niet voor scholen bij open en gesloten residentiële instellingen.

⁵ In de zin van de Wet kinderopvang.

⁶ De buitenschoolse opvang is alleen geopend op reguliere tijden, voor en na school. Voor noodopvang gedurende de dag overleggen gemeenten, scholen en kinderopvang hoe deze plaatsvindt. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor het realiseren van noodopvang in avond, nacht en weekend.

procedure tussen gemeenten en betrokken organisaties voor kinderopvang of gastouderopvang met betrokkenheid van o.a. Veilig Thuis, de Raad voor de Kinderbescherming en jeugdinstanties, wordt bepaald voor wie dit maatwerk nodig is.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1679465-204590-PG

Als u constateert dat onderwijsinstellingen of aanbieders van kinderopvang of gastouderopvang zich niet aan deze crisismaatregel houden en er aanhoudend meer leerlingen, studenten of kinderen aanwezig zijn op een locatie dan nodig is voor de bovengenoemde doelen, geef ik u opdracht op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid en met inachtneming van artikel 39, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's, de onderwijsinstelling of het verblijf voor kinderopvang of gastouderopvang te sluiten, bijvoorbeeld met behulp van een noodbevel. Voor de handhaving kunt u eventueel ook gebruik maken van artikel 47 van de Wet publieke gezondheid.

IV Bepalingen voor verpleeghuizen en andere kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1679465-204590-PG

Het kabinet heeft besloten dat alle verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg maatregelen moeten treffen om bezoek en alle anderen die niet noodzakelijk zijn voor de basiszorg preventief te weren. In de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden kan een instelling incidenteel afwijken van deze maatregel. Ook voor structurele vrijwilligers is een uitzondering mogelijk en op door het ministerie van VWS aangewezen pilotlocaties.

Daarnaast zijn uitzonderingen mogelijk voor het horen en beoordelen van een cliënt in het kader van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte personen.

Op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid en met inachtneming van artikel 39, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's, geef ik u daarom opdracht om uw bevoegdheden op het terrein van openbare orde en veiligheid in te zetten als verpleeghuizen of kleinschalige woonvormen, ondanks nadrukkelijke inspanningen van hun kant, problemen ervaren met het weigeren van bezoekers of derden die de locatie proberen binnen te komen.

Bijlage 17

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Voorzitter veiligheidsregio

Directie Publieke Gezondheid

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 5.1.2.e
F 5.1.2.e
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

1686051-204996-PG

Uw brief

Bijlage(n)

Datum **08 MEI 2020**
Betreft aanwijzing d.d. 24 april 2020

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

Gehoord hebbende het advies van het Outbreak Management Team en het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg van 4 mei 2020 en na overleg in de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing van 6 mei 2020, maak ik aanpassingen in de opdracht voor bestrijding van de uitbraak van COVID-19 die ik u op 24 april 2020 op basis van artikel 7 van de Wet publieke gezondheid heb verstrekt.

Op 24 april heb ik u opdracht gegeven uw bevoegdheden op het terrein van publieke gezondheid en openbare orde en veiligheid in te zetten om verschillende maatregelen te nemen die nodig zijn voor de bestrijding van COVID-19. Ik geef u nu opdracht enkele maatregelen met ingang van 11 mei 2020 aan te passen. Voor het overige wordt de aanwijzing van 24 april 2020 verlengd.

In de week van 20 mei besluit het kabinet opnieuw over het verlengen en/of aanpassen van maatregelen.

Buiten sporten en bewegen

Ik geef u opdracht een uitzondering toe te voegen aan het eerdere verbod op samenkomsten;

- Buiten sporten en bewegen voor personen van 19 jaar en ouder is toegestaan, onder andere in teamverband. Voor deze leeftijdsgroep geldt, net als bij de leeftijdsgroepen tot 19 jaar, dat zij geen wedstrijden mogen organiseren, niet aan wedstrijden mogen deelnemen en rondom het sporten en bewegen geen gebruik mogen maken van gemeenschappelijke was- en douchevoorzieningen. Uiteraard moeten betrokkenen te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon.

De eerdere uitzonderingen voor georganiseerd buiten sporten en bewegen voor kinderen tot en met 18 jaar omvatten overigens mede, onder dezelfde voorwaarden (georganiseerd, buiten, 13 tot en met 18 jaar afstand houden), activiteiten van scouting-, cultuur-, kunst-, en andere jeugdverenigingen.

Bibliotheken, pretparken en dierentuinen

Verder geef ik u opdracht om de mogelijkheid om winkels en markten uit te zonderen van het verbod op samenkomsten, uit te breiden met bibliotheken, pretparken en dierentuinen, mits bezoekers en werknemers te allen tijde 1,5 meter afstand houden tot de dichtstbijzijnde persoon. De beheerders van deze locaties zijn ervoor verantwoordelijk plannen te maken waarmee ze er onder andere voor zorgen dat de 1,5 meter afstand bewaard blijft en de belasting voor het mobiliteitsstelsel en in het bijzonder het openbaar vervoer acceptabel blijft. De algemene bepalingen voor de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en terrassen blijven tot nader order van kracht op deze locaties. De sluiting van sanitaire voorzieningen geldt in deze locaties alleen voor gemeenschappelijke was- en douchegelegenheden. Toiletten kunnen wel gebruikt worden.

Directie Publieke Gezondheid

Kenmerk
1686051-204996-PG

In de opvolging van deze opdracht heeft u de mogelijkheid om deze locaties te sluiten of gesloten te houden indien u van oordeel bent dat de maatregel om 1,5 meter afstand te houden (naar verwachting) niet goed wordt nageleefd of niet goed na te leven is of dat u problemen verwacht dan wel constateert met het gebruik van het mobiliteitssysteem en in het bijzonder het openbaar vervoer.

Zwemgelegenheden en sportclubs

Alle zwemgelegenheden kunnen vanaf 11 mei opengesteld worden. Dit betekent dat het vanaf 11 mei ook mogelijk wordt om in overdekte zwemgelegenheden te sporten en bewegen. De beheerders van de zwemgelegenheden zijn ervoor verantwoordelijk dat de maatregel om 1,5 meter afstand te houden goed wordt nageleefd in en om de zwemgelegenheden. Voor zwemgelegenheden geldt dat gemeenschappelijke was- en douchegelegenheden niet gebruikt kunnen worden. Toiletten kunnen wel gebruikt worden.

Ik geef u de opdracht om de sluiting van zwemgelegenheden te beëindigen, maar wel de mogelijkheid te houden om deze locaties te sluiten of gesloten te houden indien u van oordeel bent dat de maatregel om 1,5 meter afstand te houden niet goed wordt nageleefd.

Verder geef ik u opdracht om een uitzondering te maken op de sluiting van inrichtingen voor sporten en bewegen voor zover dat nodig is om buiten sporten voor personen van 19 jaar en ouder mogelijk te maken.

Contactberoepen

Met ingang van 11 mei is de uitoefening van contactberoepen weer toegestaan. Het verbod op het uitoefenen van het contactberoep geldt nog wel voor sekswerkers, zij mogen hun beroep nog niet uitoefenen. Het toestaan van de uitoefening van contactberoepen betekent dat ook de inrichtingen waar de op de uiterlijke verzorging gerichte contactberoepen worden uitgeoefend weer volledig opengesteld en benut kunnen worden.

De beoefenaren van contactberoepen en de beheerders van inrichtingen waar contactberoepen worden uitgeoefend zijn verantwoordelijk voor het regelen en organiseren van de maatregelen die nodig zijn om het werk op een zorgvuldige manier te doen. Ik geef u opdracht om wel de mogelijkheid te houden op te treden wanneer er bij de uitoefening van contactberoepen, ondanks nadrukkelijke inspanningen van de beoefenaren en beheerders, geen 1,5 meter afstand wordt gehouden tussen klanten en/of bezoekers onderling.

Directie Publieke Gezondheid

Als u problemen ervaart bij de uitvoering van deze opdrachten, verzoek ik u contact op te nemen met het coronateam van het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC-N).

Kenmerk
1686051-204996-PG

Hoogachtend,

Mede namens de minister van Justitie en Veiligheid,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge